

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta (HE 204/2017 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- kalatalousneuvos Risto Lampinen, maa- ja metsätalousministeriö
- neuvotteleva virkamies Harri Kukka, maa- ja metsätalousministeriö
- vanhempi hallitussihteeri Maija Mela, maa- ja metsätalousministeriö
- kalatalouspäälikkö Kari Ranta-aho, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- toimitusjohtaja Kim Jordas, Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry
- erityisasiantuntija Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- ympäristöministeriö
- Rajavartiolaitos
- Elintarviketurvallisuusvirasto
- Maaseutuvirasto
- toiminnanjohtaja Vesa Karttunen, Kalatalouden Keskusliitto
- Perämeren kalatalousyhteisöjen liitto ry
- WWF Suomi

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Elintarviketeollisuusliitto ry

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2018 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annettua lakia. Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön Euroopan unionin yhteistä kalastuspolitiikkaa koskeviin säädöksiin tehdyt muutokset. Lisäksi lakiin tehtäisiin eräitä muita muutoksia, joita ovat muun muassa saaliin maihintuontia koskevan ennakkoilmoitusvelvoitteen käyttöönotto lohenkalastuksessa sekä valvontaviranomaisen velvoite ilmoittaa rikkomusepäilystä nopeasti toimijalle, jota epäillään yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen rikkomisesta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä toukokuuta 2018.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta toteaa, että esityksessä ehdotetut muutokset liittyvät pääosin Euroopan unionin asetuksiin liittyvien viittausten ajantasaistamiseen, lohenkalastuksessa käyttöönotettavaan ennakkoilmoitukseen sekä valvontaviranomaisen velvoitteeseen saattaa rikkomusepäily viipymättä tiedoksi epäilyn kohteena olevalle toimijalle.

Kansallisista valvontatarpeista johtuen esityksessä ehdotetaan käyttöönotettavaksi lohenkalastuksessa ennakkoilmoitusmenettely ennen aluksen saapumista satamaan tai muuhun saaliin purkamispaikkaan. Ennakkoilmoitusmenettely on uusi velvoite lohta kalastaville kaupallisille toimijoille, ja esityksen mukaan se on suunniteltu siten, että se on mahdollisimman yksinkertainen ja luotettava. Valiokunta kiinnittää erityistä huomiota siihen, että ennakkoilmoitusmenettelyn tekniseen toteutukseen on panostettava, jotta menettelyssä käytettävästä sovelluksesta myös tosiasiallisesti tulee helppokäyttöinen, luotettava ja yhteensopiva kalastajien olemassa olevien laitteiden kanssa. Turhaa byrokratiaa tulee kaikilta osin välttää.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa nousi lain 50 §:n (Rikkomusmaksun suuruus) osalta esille kysymys kevennetystä menettelystä rikkomusmaksua määrättäessä siten, että rikkomuksesta epäiltyä kuulematta voitaisiin määrätä enintään 100 euron rikkomusmaksu. Valiokunta edellyttää, että kuulemisen poistamisen edellytykset selvitetään ja tarvittaessa valmistellaan asian vaatimat säädösmuutokset. Lisäksi pitää huolehtia siitä, että rikkomusasioiden käsittelyyn osoitetaan riittävät resurssit.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä jäljempänä ehdotettavin muutoksin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

20 a §. Ennakkoilmoitus lohenkalastuksesta. Valiokunta ehdottaa teknisenä täsmennyksenä, että pykälän 1 momentissa aluksen päällikön sijaan käytetään ilmaisua "kalastusaluksen päällikön".

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2018 vp

49 §. Rikkomukset. Valiokunta toteaa, että pykälän 45 kohdassa tulee maa- ja metsätalousministeriön asetuksen sijaan viitata valtioneuvoston asetukseen, koska 68 a §:n nojalla annetaan valtioneuvoston asetus.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Maa- ja metsätalousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 204/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 6 luku,
muutetaan 3, 4, 11, 18, 20—24, 29, 30, 33, 34 ja 49—51 §, sellaisina kuin niistä ovat 4 § osaksi laissa 203/2015 ja 22 § osaksi laissa 421/2016, sekä
lisätään lakiin uusi 20 a ja 68 a § seuraavasti:

3 §

Euroopan unionin lainsäädäntöön liittyviä määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *neuvoston LIS-asetuksella* laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemistä, estämistä ja poistamista koskevasta yhteisön järjestelmästä, asetusten (ETY) N:o 2874/93, (EY) N:o 1936/2001 ja (EY) N:o 601/2004 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 1093/94 ja (EY) N:o 1447/1999 kumoamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1005/2008;
- 2) *komission LIS-asetuksella* laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemistä, estämistä ja poistamista koskevasta yhteisön järjestelmästä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1005/2008 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annettua komission asetusta (EY) N:o 1010/2009;
- 3) *neuvoston valvonta-asetuksella* yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, asetusten (EY) N:o 847/96, (EY) N:o 2371/2002, (EY) N:o 811/2004, (EY) N:o 768/2005, (EY) N:o 2115/2005, (EY) N:o 2166/2005, (EY) N:o 388/2006, (EY) N:o 509/2007, (EY) N:o 676/2007, (EY) N:o 1098/2007, (EY)

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2018 vp

N:o 1300/2008 ja (EY) N:o 1342/2008 muuttamisesta sekä asetusten (ETY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1627/94 ja (EY) N:o 1966/2006 kumoamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1224/2009;

4) *komission valvonta-asetuksella* yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) N:o 404/2011;

5) *neuvoston Itämeri-asetuksella* kalavarojen säilyttämisestä teknisten toimenpiteiden avulla Itämeren, Belttien ja Juutinrauman vesialueilla, asetuksen (EY) N:o 1434/98 muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 88/98 kumoamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 2187/2005;

6) *Itämeren monivuotista suunnitelmaa koskevalla asetuksella* Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja ja näitä kantoja hyödyntäviä kalastuksia koskevasta monivuotisesta suunnitelmasta, neuvoston asetuksen (EY) N:o 2187/2005 muuttamisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1098/2007 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/1139;

7) *kalatalousalan tietojenkeruuasetuksella* kalatalousalan tietojen keruuta, hallintaa ja käyttöä koskevista unionin puitteista sekä yhteistä kalastuspolitiikkaa koskevien tieteellisten lausuntojen tukemisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 199/2008 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2017/1004;

8) *Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksella* kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1184/2006 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2000 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1379/2013;

9) *Euroopan parlamentin ja neuvoston Koillis-Atlantin kalastusta koskevalla tilastoasetuksella* Koillis-Atlantilla kalastavien jäsenvaltioiden nimellissaaliiden määriä koskevien tilastojen toimittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 218/2009.

4 §

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö valvoo, ohjaa ja koordinoi yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaa ja vastaa neuvoston valvonta-asetuksen 5 artiklan 5 kohdassa tarkoitetuista tehtävistä. Maa- ja metsätalousministeriö vastaa neuvoston LIS-asetuksessa ja komission LIS-asetuksessa sekä neuvoston valvonta-asetuksessa ja komission valvonta-asetuksessa tarkoitettua keskinäisestä avunannosta muiden unionin jäsenvaltioiden, kolmansien maiden, komission ja komission nimeämän elimen kanssa.

Maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvonnan käytettävät valvontastrategian sekä valvontasuunnitelmat ja -ohjelmat.

Maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus 1 momentissa tarkoitettun valvonnan suorittamiseksi saada viranomaisilta salassapitosäännösten estämättä valvonnan kannalta välttämättömät tiedot ja tehdä viranomaisten toimintaan kohdistuvia tarkastuksia.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaan liittyvien ohjaus- ja koordinoitavien siirtämisestä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2018 vp

11 §

Valvontatehtävät

Valvontaviranomaisen on ilman aiheetonta viivästystä ilmoitettava Maaseutuvirastolle virkamiestensäv havaitsemista tai valvontaviranomaisen muutoin tietoonsa saamista epäillyistä rikkomuksista ja epäillyistä vakavista rikkomuksista. Valvontaviranomaisen tulee saattaa rikkomusepäily ilman aiheetonta viivästystä tiedoksi epäilyn kohteena olevalle toimijalle. Viranomaisen ilmoitusta koskevasta päätöksestä ei saa valittaa. Ilmoituksen tarkemmasta sisällöstä ja ilmoituksen tekemistä koskevista menettelyistä voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

Sen lisäksi, mitä 5—8 §:ssä tarkoitettujen valvontaviranomaisten ja valvontaa suorittavien virkamiesten tehtävistä ja valtuuksista säädetään tässä laissa, valvontatehtäviä hoitavien tehtävistä ja valtuuksista säädetään neuvoston valvonta-asetuksen 74 artiklassa, komission valvonta-asetuksen 97—113 artiklassa ja neuvoston LIS-asetuksen 9—17 artiklassa.

18 §

Vapautukset eräistä velvoitteista

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää kalastuslisenssinhaltijan hakemuksesta vapautuksen velvollisuudesta ottaa käyttöön satelliittiseurantajärjestelmä tai varustaa alus kadonneen pyydyksen talteenoton mahdollistavilla laitteilla. Vapautus myönnetään sellaiselle Suomen lipun alla purjehtivalle vähintään 12 metriä mutta alle 15 metriä pitkälle kalastusalukselle, joka harjoittaa toimintaansa yksinomaan Suomen aluevesillä tai joka ei ole merellä koskaan pidempää kuin 24 tuntia laskettuna lähtöhetkestä satamaan paluuseen.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus peruuttaa viipymättä vapautuksen, jos sen myöntämisperusteet eivät enää ole olemassa. Kalastuslisenssinhaltija on velvollinen ilmoittamaan hyvässä ajoin etukäteen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jos kalastusalueen kalastusalue tai kalastusaika muuttuu niin, että vapautus tulee peruuttaa.

20 §

Ilmoituksia vastaanottava viranomainen ja määräajan laskeminen

Neuvoston valvonta-asetuksen 14 ja 15 artiklassa tarkoitettu kalastuspäiväkirja, 21 ja 22 artiklassa tarkoitettu jälleenlaivausilmoitus, 23 ja 24 artiklassa tarkoitettu purkamisilmoitus, 28 artiklassa tarkoitettu pyyntiponnistusilmoitus, 62—64 artiklassa tarkoitettu myynti-ilmoitus, 66 ja 67 artiklassa tarkoitettu haltuunottoilmoitus ja 68 artiklassa tarkoitettu kuljetusasiakirja toimitetaan Suomessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Neuvoston valvonta-asetuksen 17 artiklassa tarkoitettu ennakkoilmoitus ja tämän lain 20 a §:ssä tarkoitettu lohen kalastusta koskeva ennakkoilmoitus tehdään kalastuksenseurantakeskukselle.

Edellä 1 momentissa sekä 21—23 §:ssä tarkoitettu ilmoitus on toimitettu määräajassa, jos ilmoitus on ennen määräajan päättymistä saapunut 1 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle. Paperinen ilmoitus katsotaan saapuneeksi määräajassa myös, jos ilmoituksen sisältävän kirjekuoren postileimasta selviää, että kuori on leimattu postissa ennen määräajan päättymistä, tai se on ennen määräajan päättymistä annettu valvontaa suorittavalle virkamiehelle.

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2018 vp

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista ja ilmoittamiseen liittyvistä menettelyistä.

20 a §

Ennakkoilmoitus lohenkalastuksessa

Lohenkalastuksessa huhtikuun 16 päivän ja elokuun 31 päivän välisenä aikana kalastusaluksen päällikön tulee tehdä ennakkoilmoitus maihintuloajankohdasta ja -paikasta sekä kalastuksessa käytettävästä aluksesta vähintään 30 minuuttia ennen saapumista satamaan tai purkamispaikkaan. Kalastuksenseurantakeskus voi antaa luvan tätä aiempaan maihintuloon. Maihintulon tulee tapahtua 60 minuutin kuluessa ilmoitetusta ajankohdasta. Maihintulo saa tapahtua tätä myöhemmin vain erityisen painavista syistä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettua ennakkoilmoituksen sisällöstä ja ilmoittamiseen liittyvistä menettelyistä.

21 §

Alle kymmenmetrisen kalastusaluksen kalastuskiintiöjärjestelmään kuuluvia kalalajeja koskevat saalisilmoitukset

Kokonaispituudeltaan alle kymmenen metriä pitkän kalastusaluksen päällikön tai hänen valtuuttamansa tulee 48 tunnin kuluessa saaliin purkamisen päättymisestä ilmoittaa saamansa lohi-saaliit kappalemäärittäin ja kilogrammoittain sekä muiden kalastuskiintiöjärjestelmään kuuluvien kalalajien saaliit kilogrammoittain elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Ilmoituksesta tulee käydä ilmi kalastusaluksen neuvoston valvonta-asetuksen 6 artiklassa tarkoitetun kalastuslisenssinhaltijan henkilö- tai yritys- ja yhteisötunnus ja seuraavat seikat:

1) kenelle saalis on myyty tai myydään, jos se on tiedossa, sekä myydyn saaliin kalalajitunnus (FAO-koodi), siten kuin siitä säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston Koillis-Atlantin kalastusta koskevan tilastoasetuksen liitteessä I, ja määrä;

2) suoraan kuluttajille myydyn ja omaan käyttöön otetun saaliin määrä ja kalalajitunnus (FAO-koodi);

3) poisheitetyn ja vapautetun saaliin kalalajitunnus (FAO-koodi) ja määrä;

4) saaliit pyytäneen kalastusaluksen rekisteritunnus;

5) kalastusaluksen päällikön henkilötunnus;

6) käytetyt pyydykset;

7) saaliin kalastusalue ja pyyntiaika;

8) saaliin purkupaikka ja -aika;

9) tiedot tahattomista sivusaaliista;

10) tiedot kalastusmatkalla tuhoutuneista tai kadonneista pyydyksistä.

Jos kalastusmatkalla saadun silakka- tai kilohailisaaliin määrä on pienempi kuin 50 kilogrammaa, kyseessä oleva silakka- tai kilohailisaalis voidaan edellä säädetystä poiketen ilmoittaa 22 §:ssä tarkoitettulla ilmoituksella. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista ja ilmoittamiseen liittyvistä menettelyistä.

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2018 vp

22 §

Alle kymmenmetrisen kalastusaluksen muita kuin kalastuskiintiöjärjestelmään kuuluvia kala-lajeja koskevat saalisilmoitukset

Kokonaispituudeltaan alle kymmenen metriä pitkän kalastusaluksen päällikön tai hänen valtuuttamansa tulee antaa vähintään kalenterikuukausittain seuraavan kalenterikuukauden 20 päivään mennessä ilmoitus kyseisellä kalastusaluksella saaduista kaikista muista kuin 21 §:n mukaisesti ilmoitettavista saaliista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Ilmoituksesta tulee käydä ilmi:

1) puretun saaliin kalalajitunnus (FAO-koodi), siten kuin siitä säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston Koillis-Atlantin kalastusta koskevan tilastoasetuksen liitteessä I, ja määrä kilogrammoina;

2) niiden toimijoiden nimi ja yhteystiedot, joille saalista on myyty ilmoituksessa tarkoitettuna aikana;

3) poisheitetyn ja vapautetun saaliin kalalajitunnus (FAO-koodi) ja määrä kilogrammoina;

4) saaliit pyytäneen kalastusaluksen rekisteritunnus;

5) kalastusaluksen päällikön henkilötunnus;

6) käytetyt pyydykset;

7) saaliin kalastusalue tai kalastusalueet;

8) pyyntipäivien lukumäärä;

9) saaliin pääasiallinen purkupaikka;

10) tiedot tahattomista sivusaaliista;

11) tiedot kalastusmatkalla tuhoutuneista tai kadonneista pyydyksistä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista ja ilmoittamiseen liittyvistä menettelyistä.

23 §

Ilmoitukset ilman alusta pyydetystä saaliista

Ilman alusta pyydetty saaliit ilmoitetaan 22 §:ssä tarkoitetulla ilmoituksella antamalla mainitun pykälän 2 momentin 1–3 ja 6–11 kohdassa säädetty tiedot. Kalastusaluksen päällikköä koskevien tietojen sijasta ilmoitetaan saaliin pyytäneen henkilön henkilötiedot.

Ilmoituksen antaa saaliin pyytänyt tai hänen valtuuttamansa henkilö, ja siitä on käytävä ilmi, että saalis on kalastettu ilman alusta. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen tiedoista ja ilmoittamiseen liittyvistä menettelyistä.

24 §

Saaliin punnitseminen

Jos saalista ei punnita neuvoston valvonta-asetuksen 60 artiklan 2 kohdan mukaisesti sitä aluksesta purettaessa ja maihin siirrettäessä, saalis on punnittava 48 tunnin kuluessa aluksen satamaan saapumisesta. Punnituksen oikea-aikaisuudesta vastaa ennen saaliin myyntiä kalastuslissenssinhaltija ja myynnin jälkeen ostaja.

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2018 vp

29 §

Tietojärjestelmä

Valvonnan tietojärjestelmä muodostuu 30–36 §:ssä tarkoitetuista rekistereistä, 64 §:ssä tarkoitettua rikkomusrekisteristä, merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetussa laissa tarkoitettua kalastusalusrekisteristä sekä Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetussa laissa (1048/2016) tarkoitetuista sisävesien kalastusalusrekisteristä ja siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden rekistereistä.

30 §

Saalisrekisteri

Saalisrekisteriin tallennetaan neuvoston valvonta-asetuksen 14 ja 15, 21–25 ja 28 artiklassa tarkoitetut tiedot sekä tämän lain 20–22 §:ssä tarkoitetuissa ilmoituksissa olevat tiedot aluskoh-
taisesti. Edellä 23 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten tiedot tallennetaan toimijakohtaisesti.

Saalisrekisterin tietoja käytetään kiintiöiden käytön seurantaan ja yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaan. Luonnonvarakeskus käyttää saalisrekisteriin tallennettuja tietoja kalataloudelliseen tutkimukseen ja kalatalousalan tietojenkeruuasetuksessa tarkoitettujen tiedonkeruuta ja tilastointia koskevien velvoitteiden hoitamiseen.

33 §

Aluksen satelliittiseurantajärjestelmä

Alusten satelliittiseurantajärjestelmään tallennetaan tiedot kalastusalusrekisteriin merkittyjen satelliittiseurantalaitteella varustettujen kalastusalususten liikkeistä pituus- ja leveysastein ilmaistuna. Muiden maiden satelliittiseurantalaitteilla varustettujen kalastusalususten tunnistetiedot tallennetaan satelliittiseurantajärjestelmään niiden liikkeessä yhteisvalvontakampanjoiden aikana Itämerellä ja aina niiden liikkeessä Suomen valvonnassa olevilla merialueilla.

Valvontaviranomaiset käyttävät kalastusalususten tunnistetietoja kalastuksenvalvonnassa ja merialueiden valvonnassa sekä valvonnassa havaittuja poikkeavuuksia ja yhteisen kalastuspolitiikan vastaisia tekoja koskevassa tutkinnassa. Luonnonvarakeskus käyttää alusten satelliittiseurantaseurantajärjestelmään tallennettuja tietoja kalatalouden tutkimukseen ja kalatalousalan tietojenkeruuasetuksessa tarkoitettujen tiedonkeruuta ja tilastointia koskevien velvoitteiden hoitamiseen.

34 §

Kalastuksen valvontaan liittyvä ilmoitus- ja luparekisteri

Ilmoitus- ja luparekisteriin tallennetaan kalastusaluskohtaisesti tiedot:

- 1) Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 10 §:ssä tarkoitetuista kalastusluvista;

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2018 vp

- 2) 18 §:ssä tarkoitetuista vapautuksista;
 - 3) kalastuksenseurantakeskuksen komission valvonta-asetuksen 25 artiklan mukaisesti antamista VMS-laitteen korjaamiseksi tai vaihtamiseksi antamista luvista;
 - 4) kalastusaluksen päällikön tekemistä komission valvonta-asetuksen 18 artiklan ja tämän lain 26 §:n mukaisista ilmoituksista;
 - 5) neuvoston valvonta-asetuksen 20 artiklan nojalla annetuista jälleenlaivausluvista;
 - 6) kalastusaluksen päällikön tekemistä neuvoston valvonta-asetuksen 48 artiklan mukaisista kadonnutta pyydystä koskevista ilmoituksista;
 - 7) kalastusaluksen päällikön tekemistä neuvoston valvonta-asetuksen 50 artiklan mukaisista kalastusrajoitusalueiden kauttakulkua koskevista ilmoituksista;
 - 8) kalastusaluksen päällikön komission valvonta-asetuksen 25 artiklan mukaan ilmoittamista aluksen sijaintia koskevista koordinaateista;
 - 9) kalastusaluksen päällikön tekemistä neuvoston valvonta-asetuksen 17 artiklan mukaisista sekä tämän lain 20 a §:n mukaisista ennakoilmoituksista;
 - 10) kalastuslisenssinhaltijan tekemistä 27 §:n mukaisista ilmoituksista.
- Rekisterin tietoja voidaan käyttää valvonnan suunnittelussa, valvonnassa, tutkinnassa ja tilastoinnissa sekä tiedonkeruussa.

49 §

Rikkomukset

Maaseutuvirasto määrää rikkomusmaksun sille, joka:

- 1) laiminlyö noudattaa komission valvonta-asetuksen 6 tai 7 artiklassa säädettyjä kalastusaluksen merkintöjä tai asiakirjoja koskevia säännöksiä;
- 2) laiminlyö noudattaa komission valvonta-asetuksen 8–16 tai 17 artiklassa säädettyjä kalastusaluksen apuveneitä, kalastusaluksella käytettäviä pyydyksiä ja pyydyksiin kiinnitettäviä poijuja koskevia säännöksiä;
- 3) laiminlyö varmistaa komission valvonta-asetuksen 20 artiklassa säädetyn mukaisesti, että aluksen satelliittipaikannuslaite on toimintakykyinen tai että sen toimintaa ei estetä;
- 4) komission valvonta-asetuksen 25 artiklan vastaisesti lähtee VMS-laitteen toimintahäiriön jälkeen satamasta ennen kuin lippuvaltion toimivaltainen viranomainen on antanut siihen luvan, poistaa VMS-laitteen ilman lippuvaltion toimivaltaisten viranomaisten hyväksyntää tai laiminlyö ilmoittaa mainitun artiklan 1 kohdan mukaisesti aluksen maantieteellisen sijainnin kalastuksen seurantakeskukseen;
- 5) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 14–16 tai 21–25 artiklan kalastuspäiväkirjaa, jälleenlaivausilmoitusta tai purkuilmoitusta, Itämeren monivuotista suunnitelmaa koskevan asetuksen 12 tai 13 artiklan kalastuspäiväkirjaa taikka komission valvonta-asetuksen 29–36, 38–42, 44, 47–55 tai 58 artiklan kalastuspäiväkirjaa, jälleenlaivausilmoitusta, purkamista, purkuilmoitusta ja pyyntiponnistusilmoitusta koskevia säännöksiä;
- 6) laiminlyö toimittaa 21–23, 25 tai 26 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen määräajassa tai toimittaa puutteellisen ilmoituksen;
- 7) laiminlyö neuvoston valvonta-asetuksen 17 tai 18 artiklassa, Itämeren monivuotista suunnitelmaa koskevan asetuksen 11 artiklassa tai tämän lain 20 a §:ssä säädetyn ennakoilmoituksen tekemisen, tekee puutteellisen ilmoituksen tai ei tee ilmoitusta määräajassa;

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2018 vp

8) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 20 artiklassa säädettyjä jälleenlaivaus-toimia koskevia säännöksiä;

9) laiminlyö noudattaa pyyntiponnistusta koskevia neuvoston valvonta-asetuksen 26–29 tai 30 artiklan säännöksiä;

10) kalastaa neuvoston valvonta-asetuksen 39 artiklassa säädetyn kiellon vastaisesti kalastus-aluksella, jossa on aluksen kalastuslisenssissä vahvistetun tehon ylittävä moottori;

11) käyttää neuvoston valvonta-asetuksen 40 artiklan säännöksen vastaisesti uutta käyttömootoria, vaihdettua käyttömootoria tai teknisesti muokattua käyttömootoria, joka ei ole saanut asianomaisen jäsenvaltion virallista varmennusta;

12) purkaa saalista jäsenvaltion neuvoston valvonta-asetuksen 43 artiklan nojalla nimeämien satamien tai lähellä rannikkoa olevien nimettyjen paikkojen ulkopuolella;

13) säilyttää kalastusaluksella neuvoston valvonta-asetuksen 44 artiklan säännösten vastaisesti monivuotisissa suunnitelmissa tarkoitettujen pohjakalakantojen saaliita;

14) säilyttää neuvoston valvonta-asetuksen 47 artiklan säännösten vastaisesti pyydyksiä aluksella;

15) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 48 artiklassa säädettyjä kadonneen pyydyksen talteenottolaitteita, talteenottoa tai pyydyksen katoamista koskevia velvollisuuksia;

16) laiminlyö neuvoston valvonta-asetuksen 49 artiklassa säädettyjen lajikoostumusta tai kalastuspäiväkirjaan kirjaamista koskevien velvollisuuksien noudattamisen;

17) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 50 artiklassa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta taikka mainituissa artiklassa säädettyä pyydysten säilytystä tai kauttakulkunopeutta koskevaa velvollisuutta;

18) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 52 artiklassa säädettyä ilmoitusvelvollisuutta;

19) kalastaa vastoin jäsenvaltion neuvoston valvonta-asetuksen 53 artiklan mukaisesti asettaa reaaliaikaista kalastuskieltoa;

20) pitää virkistyskalastuksesta peräisin olevia saaliita kaupan vastoin neuvoston valvonta-asetuksen 55 artiklan 2 kohdan säännöstä;

21) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 56 artiklassa säädettyjä kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kaupan pitämistä koskevia velvollisuuksia;

22) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 58 artiklassa, komission valvonta-asetuksen 67 artiklassa tai Euroopan parlamentin ja neuvoston markkina-asetuksen 35 artiklassa säädettyjä kalatuotteiden jäljitettävyyttä, kuluttajille annettavia tietoja tai pakkausmerkintöjä koskevia velvollisuuksia;

23) laiminlyö ensiostajaksi rekisteröitymisen neuvoston valvonta-asetuksen 59 artiklan tai tämän lain 28 §:n mukaisesti;

24) asettaa myyntiin punnitsematonta kalaa neuvoston valvonta-asetuksen 60 tai 61 artiklan säännösten tai mainituissa artikloissa tarkoitettujen valvonta- tai pistokoesuunnitelmien säännösten vastaisesti;

25) laiminlyö noudattaa komission valvonta-asetuksen 69–72 tai 73 artiklan punnituksia koskevia säännöksiä;

26) laiminlyö täyttää ja toimittaa myynti-ilmoituksen neuvoston valvonta-asetuksen 62, 63 tai 64 artiklan säännösten tai tämän lain 20 §:n mukaisesti;

27) laiminlyö täyttää ja toimittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle asianmukaisesti neuvoston valvonta-asetuksen 66 tai 67 artiklassa tarkoitettut haltuunottoilmoitukset;

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2018 vp

28) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 68 artiklassa säädettyjä kuljetusasiakirjan täyttämistä tai toimivaltaiselle viranomaiselle toimittamista koskevia säännöksiä;

29) laiminlyö noudattaa viranomaisen suorittaman tarkastuksen yhteydessä neuvoston valvonta-asetuksen 75 artiklassa tai komission valvonta-asetuksen 113 tai 114 artiklassa toimijalle tai aluksen päällikölle säädettyjä velvollisuuksia;

30) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 4 artiklan 3 tai 4 kohdassa säädettyjä jälleenlaivauskieltoja;

31) purkaa tai jälleenlaivaa saalista muualla kuin neuvoston LIS-asetuksen 5 artiklan mukaisesti nimetyissä satamissa ja lähellä rantaa olevissa paikoissa;

32) toimittaa neuvoston LIS-asetuksen 6 artiklassa säädetyn ennakoilmoituksen säädetyn ajan jälkeen;

33) tulee satamaan tai aloittaa saaliin purkamisen vastoin neuvoston LIS-asetuksen 7 artiklassa säädettyä satamaantulolupaa tai purkulupaa;

34) laiminlyö toimittaa toimivaltaiselle viranomaiselle neuvoston LIS-asetuksen 8 artiklassa tarkoitetun purku- tai jälleenlaivausilmoituksen;

35) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 36 artiklan nojalla tehtyä kiireellistä toimenpidettä tai väliaikaista toimenpidettä koskevaa täytäntöönpanopäätöstä;

36) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 37 artiklan 5 kohdan nojalla annetun satamaantuloluvan määräyksiä;

37) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 37 artiklan 7 kohdan säännöstä miehistön vaihdosta;

38) laiminlyö noudattaa neuvoston LIS-asetuksen 38 artiklan 2–7 kohdassa säädettyä ostokieltoa, kalastusaluksen kolmanteen maahan siirtymistä koskevaa kieltoa, vientikieltoa, kauppajärjestelykieltoa tai yhteisten kalastustoimien harjoittamiskieltoa;

39) maahantuo Euroopan unionin alueelle kalataloustuotteita vastoin neuvoston LIS-asetuksen 12 artiklan salistodistusta koskevia säännöksiä tai näitä säännöksiä tarkentavia Euroopan unionin toimielinten antamia säädöksiä ja päätöksiä;

40) kalastaa neuvoston Itämeri-asetuksen 3 artiklassa säädettyä verkon silmäkokuvaatimuksia pienempisilmäisillä verkoilla tai purkaa saalista kyseisen artiklan säännösten vastaisesti;

41) laiminlyö noudattaa neuvoston Itämeri-asetuksen 5 tai 6 artiklan pyydyksen rakennetta koskevia säännöksiä;

42) laiminlyö noudattaa neuvoston Itämeri-asetuksen 8 artiklan säännöksiä verkkojen mitoista tai verkkojen vedessäoloajasta;

43) laiminlyö noudattaa neuvoston Itämeri-asetuksen 12 artiklan säännöksiä vaadittavista saalisuuksista;

44) laiminlyö noudattaa neuvoston Itämeri-asetuksen 13 artiklan säännöksiä pyydysten käytöstä tai käyttövalmiina pitämisestä;

45) purkaa lajittelemattomia saaliita vastoin neuvoston Itämeri-asetuksen 19 artiklan säännöstä tai tämän lain 68 a §:n nojalla annettua ~~maa- ja metsätalousministeriön~~ valtioneuvoston asetusta;

46) laiminlyö noudattaa neuvoston Itämeri-asetuksen 24 artiklan säännöksiä tieteellisessä tutkimustarkoituksessa tapahtuvasta kalastuksesta ja saaliin myynnistä;

47) laiminlyö noudattaa Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 9 §:n nojalla annetun valtioneuvoston tai maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annettuja Euroopan unionin säilyttämistoimenpiteitä tai monivuotisia suunnitelmia koskevia tarkempia säännöksiä;

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2018 vp

48) toimii kalastusaluksen päällikkönä vastoin 61 §:n 2 momentissa tarkoitettua kalastusaluksen päällikkönä toimimisen kieltoa koskevaa päätöstä; taikka

49) laiminlyö noudattaa neuvoston valvonta-asetuksen 49 a tai 49 c artiklan säännöksiä vähimmäisviitekokoja pienempien kalojen saaliiden erillisestä säilyttämisestä tai purkamisesta.

50 §

Rikkomusmaksun suuruus

Edellä 49 §:n 1, 2, 6, 14–18, 21, 22, 24, 25, 28, 43 ja 44 kohdassa tarkoitetuista rikkomuksista määrättävä rikkomusmaksu on vähintään 100 euroa. Luonnolliselle henkilölle määrättävä rikkomusmaksu on enintään 5 000 euroa ja oikeushenkilölle enintään 10 000 euroa.

Muista kuin 1 momentissa tarkoitetuista 49 §:ssä tarkoitetuista rikkomuksista määrättävä rikkomusmaksu on vähintään 300 euroa. Luonnolliselle henkilölle määrättävä rikkomusmaksu on enintään 25 000 euroa ja oikeushenkilölle enintään 50 000 euroa.

Rikkomusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon rikkomuksen laatu, laajuus, kesto, siitä ilmenevä tekijän syyllisyys ja teon toistuvuus sekä rikkomuksella tavoitellun ja saadun hyödyn suuruus.

51 §

Vakavat rikkomukset

Maaseutuvirasto määrää seuraamusmaksun vakavasta rikkomuksesta sille, joka:

1) harjoittaa LIS-kalastusta neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla;

2) harjoittaa LIS-kalastukseen suoraan liittyvää liiketoimintaa neuvoston LIS-asetuksen 42 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettulla tavalla;

3) väärentää neuvoston LIS-asetuksessa tarkoitettuja asiakirjoja tai käyttää tällaisia väärennettyjä tai mitättömiä asiakirjoja neuvoston LIS-asetuksen 42 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla; taikka

4) neuvoston valvonta-asetuksen 90 artiklan 1 kohdan a, b tai c alakohdassa tarkoitettulla tavalla jättää purkamis- tai myynti-ilmoituksen toimittamatta, kun saaliin purkaminen on tapahtunut kolmannen maan satamassa, käsittelee kalastusaluksen moottoria sen tehon lisäämiseksi tai jättää saaliita kalastusalukselle tuomatta, aluksella pitämättä tai aluksesta purkamatta.

Jos neuvoston LIS-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan a–e tai i alakohdassa tai neuvoston valvonta-asetuksen 90 artiklan 1 kohdan a, b tai c alakohdassa tarkoitettu teko on olosuhteet ja teon seuraukset huomioon ottaen vähäinen eikä sillä ole tavoiteltu taloudellista hyötyä, Maaseutuvirasto voi päättää, että teko on rikkomus, ja määrätä siitä rikkomusmaksun 50 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti.

Valiokunnan mietintö MmVM 3/2018 vp

68 a §

Saaliin jälleenlaivaus- ja purkamispaikat

Valtioneuvoston asetuksella säädetään ne satamat ja lähellä rannikkoa olevat paikat, joissa Euroopan unionin ulkopuolisten valtioiden ja Euroopan unioniin kuuluvien valtioiden kalastusalueet voivat purkaa tai jälleenlaivata saalista neuvoston Itämeri-asetuksen 19 artiklassa ja neuvoston LIS-asetuksen 5 artiklassa tarkoitetuissa tilanteissa. Asetuksessa voidaan säätää kellonajat, joita on noudatettava saalista purettaessa ja jälleenlaivattaessa. Purku- ja jälleenlaivaussatamista ja -paikoista säädettyä otetaan huomioon sallittujen purku- ja jälleenlaivaussatamien ja -paikkojen kokonaismäärä, käyttöaste ja sijainti niin, että purkuja ja jälleenlaivauksia voidaan asianmukaisesti valvoa.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös säädettyä Euroopan unionin monivuotisissa, pitkän aikavälin elvytys- tai hoitosuunnitelmissa tarkoitetuista sallituista jälleenlaivaus- ja purkupaikoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 6.3.2018

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anne Kalmari kesk
varapuheenjohtaja Kari Kulmala sin
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Pertti Hakanen kesk
jäsen Lasse Hautala kesk
jäsen Reijo Hongisto sin
jäsen Jukka Kopra kok
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Mats Nylund r
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Tytti Tuppurainen sd
jäsen Harry Wallin sd
jäsen Peter Östman kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

istuntoasiainneuvos Miika Suves